

VAGN STEEN

Flyvernes rapporter (tillæg till essayet »Marts 1945»
ur *Befrielse — erindringer om 1940'ernes ufredsår*,
Dansk-Svensk Forfatterselskab 2006)

På de tre rapporter alle skrevet den 23. marts 1945 kan man følge de enkeltes flys ture under og over skydækket for at se hvad der er galt med Browns fly og hvordan de kunne hjælpe ham. Jeg har valgt at bringe dem som de er.

Premierløjtnant Patrick J. Moore: »På en opgave den 20. marts 1945 foretog vi en enkelt tur over Leck flyvestationen og skød på nogle parkerede Ju-88'ere. De skød en hel del let Flak. Efter at vi var steget efter flyvestationen, så jeg Rød fører miste en mængde kølevæske ud fra bagenden af køleren. Jeg steg op for at se efter ham, men jeg kunne ikke få øje på hvor han var truffet.

Han fik besked på at prøve at nå Sverige. Vi steg til omtrent 10.000 fod og fløj 60 og 40 grader skiftevis i omkring 20 minutter da maskinen holdt op at gå. Lidt efter gik der ild i flyvemaskinen. Brown rullede sin maskine om på ryggen og sprang ud. Jeg fulgte ham glide ned i skyerne, gik så under skydækket og så ham komme ud og svæve ned til jorden. Han og hans faldskærm kom ned på nogle højspændingsledninger og fremkaldte en mængde gnister og nogen røg. Mens jeg fløj rundt om stedet, virkede det som om han lå bevidstløs på jorden, men snart kom han op og tog sit faldskærmsudstyr af og gik hen til et hus nær ved. En ældre dame kom ud fra huset og gik ham i møde. Kaptajn Brown ignorerede hende åbenbart — han virkede lidt forstumlet. Han landede lidt syd til vest på Sjælland, Danmark. Efter at jeg var sikker på at han var OK, satte jeg kursen op gennem skydækket og sluttede mig til eskadrillen.»

Sekondløjtnant Wayne R. Erickson: »På opgaven den 20. marts 1945 tog Tudor eskadrille ned for at beskyde en flyvestation. Da vi steg op efter et dyk mod startbanerne, bemærkede jeg at der strømmede noget ud af kaptajn Browns flyvemaskine. Jeg kaldte ham og fløj så op på siden af ham og kontrollerede hans fly, en forstøvning kom ud fra det bageste af hans køler. Han havde allerede fået besked på at flyve mod Sverige, så han tog en kurs på omkring 50 grader. Han sagde han kunne lugte røg fra cockpittet. Oberstløjtnant Myers fløj op bag ham men kunne ikke afgøre om forstøvningen var benzin eller kølevædske. På det tidspunkt var kaptajn Brown steget til omkring 8.000-10.000 fod. Til slut standsede forstøvningen, og kaptajn Brown sagde han

mente han skulle vende og prøve at nå Belgien, men i løbet af få sekunder begyndte det at sprøjte ud igen. Han fortalte at motoren var begyndt at hakke. Løjtnant Gibbs var fløjet ned under skydækket og sagde at der var land forude.

Kaptajn Brown sagde at han havde sin køler helt åben, og hans køletemperatur var ved at blive varm. Jeg fløj ned gennem skydækket på det tidspunkt og så et ret stort stykke land, så jeg kaldte kaptajn Brown og sagde at han skulle dreje til højre og så ville han komme hen over det. En anden kaldte ham og sagde han skulle springe ud, da hans maskine var antændt. På få sekunder så jeg flyvemaskinen komme ned gennem dækket og eksplodere ikke langt fra en lille by. Omkring et minut senere så jeg en faldskærm og fortalte om det. Løjtnant Moore og jeg kredsede rundt og fulgte hvordan han kom ned. Lige da han var ved at nå jorden, observerede jeg en mængde gnister fra hans faldskærm. Jeg fløj nærmere og så nogle højspændingsledninger meget nær det sted hvor han landede. Løjtnant Moore fløj hen over og så ham gå fra stedet.»

Sekondløjtnant Richard G. Gibbs: »Den 20. marts 1945 fløj jeg Rød 4. Omkring kl. 16.10 meldte Rød 3 at der var en flyvestation under os. Vi kredsede mod venstre og kom i stilling til at angribe fra sydvest til nordøst. Rød Sektion foretog et angreb kl. 16.21 og søgte mod det vestlige hjørne af flyvestationen. Efter angrebet så jeg at kaptajn Browns fartøj tabte noget som jeg mente var kølevædske. Jeg kaldte ham og bad han kontrollere maskinen. Han steg og kredsede en gang over flyvestationen og satte så kursen mod Sverige. Vi holdt 50 grader i omkring 15 minutter, så fløj jeg ned under skydækket for at se om vi var over land eller vand. Jeg kom ud omkring 2.000 fod netop øst for land. Jeg drejede til omkring 40 grader og satte ud over vand. Sigbarheden var omkring 3 miles. Jeg holdt denne kurs omkring fem minutter, da jeg nåede land. Jeg hørte på radioforbindelsen at Rød leders maskine var antændt og at han var ved at springe ud med faldskærm. Rød leders maskine kom ud af skyerne omkring en mile fra mig. Den eksploderede, da den tog jord. Jeg så ikke at Rød leder kom ned, men hørte på radioforbindelsen at han var landet sikkert. Jeg mener landet var Sjælland, Danmark. Maskinen blev knust vest for Tissø og kaptajn Brown landede sydvest for søen.»